

M. Vefa TOROSLU

Cem Niyazi DURMUŞ

FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ

SMMM Staja Hazırlık Sınavı İçin
Çözümlü Test Soruları ile Birlikte

SEÇKİN | İşletme & Finans

Finansal Tablolar Analizi

M. Vefa TOROSLU & Cem Niyazi DURMUŞ

SEÇKİN | İşletme & Finans
No: 127

ISBN 978-975-02-2585-7

Birinci Baskı: Kasım 2013 (Ankara)

Sayfa Tasarımı:
İlhan Eroğlu

176 Sayfa, 16x23,5 cm.

1. Finansal Tablolar	6. Dinamik Analiz
2. Finansal Analiz	7. Dikey Analiz
3. Finansal Analiz Teknikleri	8. Trend Analizi
4. Statik Analiz	9. Rasyo Analizi
5. Finansal Analizi Etkileyen Faktörler	10. Finansal Analist

Kapak Tasarımı:
İsmail Çam

© Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, tanıtım amaçlı toplam bir sayfayı geçmeyecek alıntılar hariç olmak üzere, hiçbir şekilde kitabın tümü veya bir kısmı herhangi bir ortamda yayımlanamaz ve çoğaltılamaz.

Satış ve Dağıtım:

Merkez

Sağlık Sok. No: 21
Sihhiye / ANKARA
Tel: (312) 435 30 30
Faks: (312) 435 24 72
satis@seckin.com.tr

Şube

Strazburg Cad. No: 23/B
Sihhiye / ANKARA
Tel: (312) 230 52 62
ankararube@seckin.com.tr

Şube

Ankara Adalet Sarayı
K-Blok Zemin Kat
Sihhiye / ANKARA
Tel: (312) 309 52 48
adliyesube@seckin.com.tr

Şube

Abide-i Hürriyet Cad.
No: 193/A Şişli / İSTANBUL
Tel: (212) 234 34 77
Faks: (212) 231 24 69
sislisube@seckin.com.tr

Şube

Anadolu Adalet Sarayı
C-Blok Zemin Kat No: 29
Kartal / İSTANBUL
Tel: (216) 303 11 23
kartalsube@seckin.com.tr

Web Sitesi: www.seckin.com.tr

Baskı:

Seçkin Yayıncılık, Tel: (0-312) 435 30 30 / Sertifika No: 12416

İçindekiler

Önsöz.....	10
Şekiller Listesi	11
Kısaltmalar	13

Birinci Bölüm FİNANSAL TABLO KAVRAMI

1.1. FİNANSAL TABLOLARIN TANIMI.....	15
1.2. FİNANSAL TABLOLARIN DÜZENLENME AMAÇLARI	16
1.3. FİNANSAL TABLOLARIN ÇEŞİTLERİ	16
1.3.1. Bilanço	17
1.3.2. Gelir Tablosu	18
1.3.3. Fon Akım Tablosu	19
1.3.4. Nakit Akış Tablosu	20
1.3.5. Kâr Dağıtım Tablosu	20
1.3.6. Özkaynaklar Değişim Tablosu	20
1.3.7. Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu	20

İkinci Bölüm TEKDÜZEN MUHASEBE SİSTEMİNDE FİNANSAL TABLOLAR

2.1. GENEL AÇIKLAMA	21
2.2. DÜZENLEMENİN AMACI	21
2.3. DÜZENLEMENİN NİTELİĞİ	22
2.4. DÜZENLEMENİN KAPSAMI.....	23
2.5. MUHASEBENİN TEMEL KAVRAMLARI.....	23
2.5.1. Sosyal Sorumluluk Kavramı.....	25
2.5.2. Kişilik Kavramı	26
2.5.3. İşletmenin Sürekliliği Kavramı.....	26
2.5.4. Dönemsellik Kavramı	27
2.5.5. Parayla Ölçülme Kavramı	27
2.5.6. Maliyet Esası Kavramı	28

2.5.7. Tarafsızlık ve Belgelendirme Kavramı	28
2.5.8. Tutarlılık Kavramı	29
2.5.9. Tam Açıklama Kavramı	29
2.5.10. İhtiyatlılık Kavramı	29
2.5.11. Önemlilik Kavramı	30
2.5.12. Özün Önceliği Kavramı	30
2.6. MUHASEBE POLİTİKALARININ AÇIKLANMASI.....	30
2.7. FİNANSAL TABLOLAR.....	31
2.8. BİLANÇO	32
2.8.1. Bilanço Tanımı	32
2.8.2. Tekdüzen Hesap Planında Bilanço İlkeleri	32
2.8.2.1. Varlıklara İlişkin İlkeler	33
2.8.2.2. Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler	34
2.8.2.3. Özkaynaklara İlişkin İlkeler	35
2.9. GELİR TABLOSU	36
2.9.1. Gelir Tablosu Tanımı	36
2.9.2. Tekdüzen Hesap Planında Gelir Tablosu İlkeleri	36
2.10. SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU	38
2.11. FON AKIM TABLOSU.....	38
2.12. NAKİT AKIM TABLOSU	38
2.13. KÂR DAĞITIM TABLOSU	39
2.14. ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	39

Üçüncü Bölüm

GENEL OLARAK FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ

3.1. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN TANIMI	41
3.2. FİNANSAL ANALİZİN TARİHİ GELİŞİMİ	42
3.2.1. ABD'de Finansal Analizin Tarihi Gelişimi	42
3.2.2. Türkiye'de Finansal Analizin Tarihi Gelişimi	43
3.3. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN KAPSAMI VE AMACI	44
3.4. FİNANSAL ANALİZDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN İLKELER.....	46
3.5. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN ÖN KOŞULLARI	46
3.5.1. Finansal Tablolar Analizinin Dolaylı Ön Koşulları	47
3.5.1.1. İşletmenin İçinde Bulunduğu Ekonomik Ortam	47
3.5.1.2. İşletmenin İçinde Bulunduğu Sektörel Ortam	47

3.5.1.3. İşletmenin Yapısal ve Yönetimsel Özellikleri.....	48
3.5.2. Finansal Tablolar Analizinin Dolaysız Ön Koşulları	48
3.5.2.1. Tekdüzen Muhasebe Sistemi	48
3.5.2.2. Standart Oranların Belirlenmesi	48
3.5.2.2.1. Tarihi Standart Oranlar.....	48
3.5.2.2.2. Sanayi veya Sektör Standart Oranları	49
3.5.2.2.3. İdeal veya Hedef Standart Oranlar.....	49
3.5.2.2.4. Bütçe Standart Oranları	49
3.6. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	49
3.6.1. Ekonomik Faktörler	50
3.6.1.1. Ekonomik Konjonktür Hareketleri	50
3.6.1.2. Paranın Satın Alma Gücünde Meydana Gelen Değişmeler	51
3.6.2. İşletmenin Özelliği ile İlgili Faktörler.....	51
3.6.2.1. İşletmenin Teknik Yapısı	51
3.6.2.2. İşkolundaki Değişmeler ve İşkolunun Özellikleri	52
3.6.3. İşletmenin Yönetimi ile İlgili Faktörler	52
3.6.4. Karşılaştırma Birimlerine İlişkin Faktörler	53
3.6.5. İşletme İçi ve Dışı Bilgi Faktörleri.....	53
3.6.5.1. İşletme İçi Bilgi Faktörleri.....	53
3.6.5.2. İşletme Dışı Bilgi Faktörleri.....	54
3.7. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN ÇEŞİTLERİ.....	54
3.7.1. Analizin Kapsamına Göre Çeşitleri	54
3.7.1.1. Statik Analiz.....	54
3.7.1.2. Dinamik Analiz.....	55
3.7.2. Analizin Yapacak Uzmanlara Göre Çeşitleri.....	55
3.7.2.1. Dış Analiz.....	55
3.7.2.2. İç Analiz	56
3.7.3. Analizin Yapılma Amacına Göre Çeşitleri	56
3.7.3.1. Yönetim Analizleri.....	56
3.7.3.2. Kredi Analizleri.....	56
3.7.3.3. Yatırım Analizleri	56
3.8. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN BAŞARI KOŞULLARI.....	57
3.8.1. Genel Koşullar	57
3.8.2. Mali Analistin Yeterliliği	57

Dördüncü Bölüm FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ TEKNİKLERİ

4.1. GENEL AÇIKLAMA	61
4.2. FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZE HAZIRLANMASI	61

4.2.1. Bilançonun Finansal Analize Hazırlanması	62
4.2.2. Gelir Tablosunun Finansal Analize Hazırlanması	62
4.2.3. Diğer Finansal Tabloların Finansal Analize Hazırlanması	63
4.3. ANALİZ TEKNİKLERİNİN ÇEŞİTLERİ	63

Beşinci Bölüm KARŞILAŞTIRMALI TABLOLAR ANALİZİ (YATAY ANALİZ)

5.1. KULLANIM ALANI	65
5.2. TEKNİĞİN AÇIKLANMASI	65
5.3. ANALİZ VE YORUM	68
5.3.1. Değişmelerin İncelenmesi	69
5.3.2. Gelişmelerin İncelenmesi	69

Altıncı Bölüm YÜZDE YÖNTEMİ İLE ANALİZ (DİKEY ANALİZ)

6.1. KULLANIM ALANI	71
6.2. TEKNİĞİN AÇIKLANMASI	71
6.3. ANALİZ VE YORUM	74

Yedinci Bölüm EĞİLİM YÜZDELERİ YÖNTEMİ İLE ANALİZ (TREND ANALİZİ)

7.1. KULLANIM ALANI	75
7.2. TEKNİĞİN AÇIKLANMASI	75
7.3. ANALİZ VE YORUM	80
7.3.1. Genel Esaslar	80
7.3.2. Aralarında İlişki Kurulabilecek Kalemler	81
7.3.2.1. Stoklar-Net Satışlar İlişkisi	81
7.3.2.2. Ticari Alacaklar-Net Satışlar İlişkisi	81
7.3.2.3. Stoklar-Ticari Borçlar İlişkisi	82
7.3.2.4. Dönen Varlıklar-Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	83
7.3.2.5. Yabancı Kaynaklar Toplamı-Özkaynaklar İlişkisi	84

Sekizinci Bölüm ORAN ANALİZİ (RASYO ANALİZİ)

8.1. GENEL AÇIKLAMA	85
8.2. FİNANSAL ORANLARIN KARŞILAŞTIRILMASINA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR	87
8.2.1. Geçmiş Yıllara Ait Oranlar	87
8.2.2. Sektör Standart Oranları	87
8.2.3. İdeal Standart Oranlar	87
8.2.4. Bütçe Standart Oranları	88
8.3. ORAN ANALİZİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	88
8.3.1. Ekonomik Faktörler	88
8.3.2. Analist ile İlgili Faktörler	89
8.3.3. Oranların ve Hesaplama Yöntemlerinin Tutarlılığı	89
8.3.4. Muhasebe Uygulamaları	89
8.3.5. Analizin Yorumlanması	89
8.4. ORAN ANALİZİNİN SINIRLARI	90
8.5. ORAN ANALİZİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	91
8.6. FİNANSAL TABLO ORANLARININ SINIFLANDIRILMASI	94
8.7. YARDIMCI DEĞERLER	95
8.7.1. Brüt İşletme Sermayesi	95
8.7.2. Net İşletme Sermayesi	95
8.7.3. Likit (Hızlı) Aktifler	96
8.7.4. Devamlı Sermaye	96
8.8. LİKİDİTE ORANLARI	96
8.8.1. Cari Oran	97
8.8.2. Likidite Oranı (Asit-Test Oranı)	98
8.8.3. Nakit Oranı	99
8.8.4. Net İşletme Sermayesi/Aktifler Oranı	100
8.8.5. Likit Aktifler/Aktifler Oranı	100
8.9. MALİ YAPI ORANLARI	101
8.9.1. Finansal Kaldıraç Oranı	101
8.9.2. Borçların Özsermayeye Oranı	101
8.9.3. Özsermaye Oranı	102
8.9.4. Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Toplam Kaynaklara Oranı	102
8.9.5. Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Toplam Kaynaklara Oranı	103
8.9.6. Maddi Duran Varlıklar/Özsermaye Oranı	103
8.9.7. Maddi Duran Varlıklar/Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Oranı	104

8.9.8. Duran Varlıklar/Devamlı Sermaye Oranı	105
8.9.9. Maddi Duran Varlıklar/Devamlı Sermaye Oranı	106
8.9.10. Duran Varlıklar/Özkaynaklar Oranı	107
8.9.11. Duran Varlıklar/Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Oranı	108
8.9.12. Finansal Duran Varlıklar/Duran Varlıklar Oranı	108
8.9.13. Finansal Duran Varlıklar/Devamlı Sermaye Oranı.....	109
8.10. FAALİYET ORANLARI	110
8.10.1. Stok Devir Hızı Oranı	110
8.10.2. Stokların Ortalama Tüketilme Süresi (Stok Tutma Süresi)	111
8.10.3. Alacak Devir Hızı Oranı	112
8.10.4. Alacakların Ortalama Tahsilat Süresi	113
8.10.5. Ticari Borçlar Devir Hızı Oranı	114
8.10.6. Ticari Borçların Ortalama Ödenme Süresi	114
8.10.7. Dönen Varlıklar Devir Hızı Oranı	115
8.10.8. Duran Varlıklar Devir Hızı Oranı	115
8.10.9. Aktif Devir Hızı Oranı	116
8.10.10. Özsermaye Devir Hızı Oranı.....	116
8.10.11. Net İşletme Sermayesi Devir Hızı	117
8.10.12. Devamlı Sermaye Devir Hızı	117
8.10.13. Ödenmiş Sermaye Devir Hızı	118
8.11. KÂRLILIK ORANLARI	118
8.11.1. Brüt Satış Kârlılığı Oranı	118
8.11.2. Esas Faaliyet Kârlılığı Oranı	119
8.11.3. Faaliyet Kârlılığı Oranı	119
8.11.4. Net Kârlılık Oranı	120
8.11.5. Özkaynakların Kârlılığı Oranı.....	120
8.11.6. Devamlı Sermaye Kârlılığı Oranı	121
8.11.7. Aktif Kârlılığı Oranı.....	121
8.11.8. Ekonomik Rantabilite Oranı	121
8.11.9. Faizleri Karşılama Oranı	122
8.12. PİYASA PERFORMANS ORANLARI	122
8.12.1. Hisse Başına Kâr	122
8.12.2. Fiyat Kazanç Oranı	123
8.12.3. Piyasa Değeri	124
8.12.4. Piyasa Değeri/Defter Değeri Oranı	124
8.13. BÜYÜME ORANLARI	125
8.13.1. Satışların Büyüme Oranı	125
8.13.2. Dönem Kârının Büyüme Oranı	125
8.13.3. Özsermayenin Büyüme Oranı	125

8.13.4. Varlıkların Büyüme Oranı	125
8.13.5. Devamlı Sermaye Büyüme Oranı	126
8.13.6. Net Dönem Kârı Büyüme Oranı	126
8.13.7. Net Satışlar Büyüme Oranı	127
8.13.8. Net İşletme Sermayesi Büyüme Oranı	127
8.13.9. Aktifler Büyüme Oranı	128
8.13.10. Özsermaye Büyüme Oranı	128
TEST SORULARI	131
TEST SORULARININ YANITLARI	165
Kaynakça	169
Kavram Dizini	173